

EIROPAS ATBALSTA FONDS
VISTRŪCĪGĀKAJĀM PERSONĀM

EIROPAS SAVIENĪBA

GADA ĪSTENOŠANAS ZIŅOJUMA KOPSAVILKUMS PAR 2021. GADĀ ĪSTENOTO DARBĪBAS PROGRAMMU PĀRTIKAS UN PAMATA MATERIĀLĀS PALĪDZĪBAS SNIEGŠANAI VISTRŪCĪGĀKAJĀM PERSONĀM

Ziņojums sniedz ieskatu par 2014.-2020. gada plānošanas perioda darbības programmas “Pārtikas un pamata materiālās palīdzības sniegšana vistrūcīgākajām personām” 2014LV05FMOP001 (turpmāk – DP) ieviešanu Latvijā 2021. gadā. Tas sagatavots saskaņā ar Regulas Nr. 223/2013¹ 13. pantu un tā struktūra atbilst Regulā Nr. 1255/2014² noteiktajam.

Eiropas Atbalsta fonda vistrūcīgākajām personām (turpmāk – Fonds) atbalsts sniegts saskaņā ar DP mērķi – mazināt pārtikas un pamata materiālo nenodrošinātību, vienlaikus mazinot vistrūcīgāko iedzīvotāju sociālo atstumtību.

Pārtikas un pamata materiālās palīdzības nodrošināšanas pasākumi 2021. gadā

2021. gadā sniegts šāds Fonda atbalsts pārtikas un pamata materiālās nenodrošinātības mazināšanai:

- pārtika (4 veidu pārtikas preču komplekti un gatavās maltītes);
- pamata materiālā palīdzība (5 veidu higiēnas un saimniecības preču komplekti, 2 veidu individuālo mācību piederumu komplekti);
- papildpasākumi personu sociālās atstumtības mazināšanai.

Pārtikas un pamata materiālās palīdzības komplektu uzglabāšanu un izdali, gatavo maltīšu izdali, kā arī papildpasākumu īstenošanu 2021. gadā nodrošināja 26 partnerorganizācijas, t.sk. 11 pašvaldības un to iestādes, 13 biedrības un nodibinājumi un 2 reliģiskās organizācijas 26 līgumu ietvaros.

Kopumā visā Latvijas teritorijā 2021. gadā bija 446 pārtikas un pamata materiālās palīdzības izdales vieta un 29 maltīšu izdales vietas.

2021. gadā pārtikas preču komplektus individuālai izdalei bez vecuma ierobežojuma saņēmušas 81 455 personas – 99,61 % no visām personām, kurām 2021. gadā noteikts trūcīgas vai krīzes situācijā esošās māsājniecības statuss, kā arī izsniegta izziņa par maznodrošinātas māsājniecības statusu ar ienākumiem, kuri nepārsniedz 327 *euro* vienīgajai vai pirmajai personai māsājniecībā un 229 *euro* katrai nākamajai personai māsājniecībā.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 223/2014 par Eiropas atbalsta fondu vistrūcīgākajām personām

² Komisijas deleģētā Regula (ES) Nr. 1255/2014, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 223/2014 par Eiropas atbalsta fondu vistrūcīgākajām personām, nosakot gada īstenošanas ziņojumu un nobeiguma īstenošanas ziņojumu saturu, tostarp kopējo rādītāju sarakstu

2021. gadā 889 bērni vecumā no 7 līdz 24 mēnešiem saņēmuši papildus 4 117 pārtikas preču komplektus.

2021. gadā 6 545 personām nodrošinātas 478 373 gatavās maltītes zupas virtuvēs.

2021. gadā higiēnas un saimniecības preču komplektus saņēmušas 81 171 persona (personas bez vecuma ierobežojuma), kas ir 97,22 % no visām personām, kurām 2021. gadā bija tiesības uz Fonda atbalstu. Kopumā izdalīti 202 160 higiēnas un saimniecības preču komplekti.

2021. gadā 1 169 bērni vecumā no 0 līdz 24 mēnešiem saņēmuši papildus 3 020 higiēnas preču komplektus.

2021. gadā izdalīti 8 661 individuālo mācību piederumu komplekts bērniem vecumā no 5 līdz 16 gadiem.

2021. gadā īstenoti 2 378 papildpasākumi, kuros piedalījās 5 489 dalībnieki.

2021. gadā kopumā Fonda atbalsts nodrošināts 9 630 422 *euro* apmērā, t.sk. pārtikas un pamata materiālajai palīdzībai kopā 9 325 105 *euro*.

No Fonda darbības programmas īstenošanas uzsākšanas brīža līdz 2021. gada beigām Fonda atbalsts nodrošināts 45 358 357 *euro* apmērā jeb 79 % no darbības programmas atbalsta kopējās finanšu apropriācijas.

2021. gadā veiktās Fonda atbalsta saņēmēju aptaujas rezultāti

Fonda atbalsta saņēmēji 2021. gadā aptaujāti Līguma Nr. LM2018/24-1-1320/20 par Eiropas Atbalsta fonda vistrūcīgākajām personām atbalsta lietderības un efektivitātes novērtējumu ietvaros, kas publiskā iepirkumu procedūru rezultātā 2018. gadā noslēgts ar SIA „Aptauju Centrs”.

Aptaujāti 1 239 respondenti, tajā skaitā 989 pārtikas un pamata materiālās palīdzības unikālie saņēmēji un 250 gatavo maltīšu unikālie saņēmēji.

Saskaņā ar 2021. gadā apkopotajiem datiem, Latgales reģionā izdalīti 29,9 % pārtikas, 30,2 % higiēnas un saimniecības preču un 30,7 % mācību piederumu komplektu, Rīgā 18,9 % pārtikas, 18,6 % higiēnas un saimniecības preču un 18,0 % mācību piederumu komplektu, Pierīgas reģionā 11,2 % pārtikas, 11,3 % higiēnas un saimniecības preču un 11,2 % mācību piederumu komplektu, bet pārējos statistiskajos reģionos atbalsta īpatsvars ir savstarpēji ļoti līdzīgs 12,0 – 15,2 % robežās. Šī tendence sakrīt ar 2020. gadā un iepriekš konstatēto.

Arī komplektu maziem bērniem izdalei saglabājas iepriekšējiem gadiem līdzīgas tendences - Latgales reģionā izdalīti 22,3 – 23,5 % komplektu, pārējos reģionos komplektu izdales īpatsvars 10,4 – 15,1 % robežās. Novērojams, ka Rīgas reģionā izdalīto maziem bērniem paredzēto komplektu īpatsvars ir salīdzinoši augstāks (24,7 – 23,0 %) nekā citos reģionos un tuvinās vai pat pārsniedz Latgales rādītājus, kas skaidrojams ar reģionu atšķirīgo demogrāfisko struktūru, dzimstību, kā arī iespēju saņemt komplektus ne tikai personas dzīves vietā, bet pēc personas izvēles visā Latvijā.

Atbalsta sadalījums pamatā atbilst personu zemu ienākumu (trūcīgas un maznodrošinātas ar ienākumiem līdz 327/229 *euro*) un krīzes situācijā nonākušu mājāsaimniecību statusu apliecinošo izziņu saņēmēju īpatsvaram reģionos. Latgales reģionā 2021. gadā dzīvoja apmēram 28 %, Pierīgas statistiskajā reģionā, Zemgalē un Vidzemē katrā 12 %, savukārt Rīgā 20 % un Kurzemes reģionā 16 % no visiem statusu ieguvušajiem iedzīvotājiem.

Pētījuma dalībniekiem, kuri saņēma komplektus, tika vaicāts pašvērtējums atbalsta komplekta ietekmei uz viņu ģimenes situāciju – respektīvi, vai komplektu saņemšana situāciju ir ietekmējusi. 2021. gadā absolūtais vairums komplektu saņēmēju (92 %) atbildējuši, ka tas situāciju ir ietekmējis. Tiem, kas norādīja, ka komplektu saņemšana ietekmējusi viņu ģimenes situāciju, 2021. gadā papildus tika vaicāts, kādām vajadzībām viņi galvenokārt tērēja ietaupīto naudu. Dominējošas atbildes šajā jautājumā, turklāt pieaugošā apjomā, attiecas uz pārtiku, komunālajiem maksājumiem, medicīnas precēm un pakalpojumiem. Šāda izvēle ir tipiska pensijas vecuma respondentu izdevumu struktūrai un tiešā veidā izriet no atbalsta saņēmēju struktūras izmaiņām.

Absolūtais vairums atbalsta saņēmēju uz jautājumu par to, vai saskārušie ar kādām grūtībām atbalsta saņemšanas procesā, nepārprotami atbild ar “nē” – tā atbildējuši 93 % no maltīšu saņēmējiem un 94 % no komplektu saņēmējiem.

Informācija par darbības programmas īstenošanas procesā konstatētajām problēmām un identificētajiem riskiem, to risinājumiem

2021. gadā, ņemot vērā iepriekšējā gada pieredzi, PO turpināja sniegt atbalstu COVID-19 pandēmijas apstākļos, pielāgojoties noteiktajiem ierobežojumiem un epidemioloģiskās drošības nosacījumiem. Fonda atbalsta izsniegšana vistrucīgākajām personām nodrošināta drošā vidē, tostarp izmantojot individuālās aizsardzības un dezinfekcijas līdzekļus. Darbs organizēts tādējādi, lai izvairītos no cilvēku nevajadzīgas pulcēšanās, tostarp iespēju robežās nodrošinot atbalsta komplektu piegādi personām dzīves vietās. PO izdales punktos izvietoja informāciju par epidemioloģiskās drošības noteikumiem, ar mērķi mazināt inficēšanās risku un COVID-19 izplatību Fonda atbalsta saņemšanas procesā.

Gatavo maltīšu izsniegšana zupas virtuvēs nodrošināta tikai līdzī ņemšanai, izslēdzot iespēju ēst uz vietas telpās pie galdiem, tādējādi izvairoties no cilvēku pulcēšanās un inficēšanās riska.

Ar COVID-19 izplatību saistītās krīzes laikā papildpasākumu organizēšanā dominēja individuālās konsultācijas.

Fonda atbalsta izsniegšana 2021. gadā turpināta visā valsts teritorijā – 446 izdales punktos un 29 zupas virtuvēs. Tāpat tika saglabāts līdzšinējais atbalsta apjoms un izsniegšanas biežums.